

Możliwości uwzględniania aspektów środowiskowych w świetle nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych

Magdalena Olejarz

Warszawa, 6 grudnia 2016 r.

UREGULOWANIA PRAWNE

Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020) – weszła w życie 28 lipca 2016 r.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1126)

Transpozycja do krajowego ustawodawstwa dyrektyw unijnych:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE

ASPEKTY ŚRODOWISKOWE W USTAWIE PZP

- Podstawy wykluczenia
- Opis przedmiotu zamówienia
- Warunki realizacji zamówienia
- Kryteria oceny ofert

PODSTAWY WYKLUCZENIA

OBLIGATORYJNE PODSTAWY WYKLUCZENIA

Z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wyklucza się:

- wykonawcę, którego prawomocnie skazano za przestępstwo, o którym mowa w (...) **art. 181–188 (...) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny** (Dz. U. poz. 553, z późn. zm.)

Wykluczenie wykonawcy następuje w przypadkach, jeżeli nie upłynęło **5 lat** od dnia uprawomocnienia się wyroku potwierdzającego zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, chyba że w tym wyroku został określony inny okres wykluczenia.

PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŚRODOWISKU

Rozdział XXII. Przepisy przeciwko środowisku w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88 poz. 553 z późn. zm.)

- Art. 181. Zniszczenie w przyrodzie
- Art. 182. Zanieczyszczanie środowiska
- Art. 183. Przepisy w zakresie postępowania z odpadami lub substancjami
- Art. 184. Przepisy w zakresie postępowania z materiałami promieniotwórczymi
- Art. 185. Kwalifikowane typy przestępstw przeciwko środowisku
- Art. 186. Niedopełnienie obowiązków dbałości o urządzenia zabezpieczające środowisko
- Art. 187. Niszczenie, uszkodzenie terenów i obiektów chronionych
- Art. 188. Szkodliwa działalność zagrażająca środowisku

PODSTAWY WYKLUCZENIA

FAKULTATYWNE PODSTAWY WYKLUCZENIA

Z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może wykluczyć wykonawcę:

- którego **prawomocnie** skazano za wykroczenie przeciwko prawom pracownika lub **wykroczenie przeciwko środowisku, jeżeli za jego popełnienie wymierzono karę aresztu, ograniczenia wolności lub karę grzywny nie niższą niż 3000 złotych;**
- wobec którego **wydano ostateczną decyzję administracyjną o naruszeniu obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy, prawa ochrony środowiska lub przepisów o zabezpieczeniu społecznym, jeżeli wymierzono tą decyzją karę pieniężną nie niższą niż 3000 złotych.**

Wykluczenie wykonawcy następuje w przypadkach, jeżeli nie upłynęły **3 lata** od dnia odpowiednio uprawomocnienia się wyroku potwierdzającego zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia, chyba że w tym wyroku został określony inny okres wykluczenia lub od dnia w którym decyzja potwierdzająca zaistnienie jednej z podstaw wykluczenia stała się ostateczna.

PODSTAWY WYKLUCZENIA

Wykroczenia przeciwko środowisku zostały określone m.in. w:

- ❑ art. 329-360 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
- ❑ art. 37- 37e ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt
- ❑ art. 192-194 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne
- ❑ art. 171 -192 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach
- ❑ art. 176-188 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — prawo geologiczne i górnicze
- ❑ art. 70-78 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
- ❑ art. 44–46, art. 48–49, art. 51, art. 52a i art. 52b ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji
- ❑ art. 40-41 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu
- ❑ art. 34e, 35–37n ustawy z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych

PODSTAWY WYKLUCZENIA

Dokumenty potwierdzające brak podstaw wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu:

- informacja z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonym w art. 24 ust. 1 pkt 13, 14 i 21 ustawy oraz, odnośnie skazania za wykroczenie na karę aresztu, w zakresie określonym przez zamawiającego na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 5 i 6 ustawy, wystawiona nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu;
- oświadczenie wykonawcy o braku wydania prawomocnego wyroku sądu skazującego za wykroczenie na karę ograniczenia wolności lub grzywny w zakresie określonym przez zamawiającego na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 5 i 6 ustawy;
- oświadczenie wykonawcy o braku wydania wobec niego ostatecznej decyzji administracyjnej o naruszeniu obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy, prawa ochrony środowiska lub przepisów o zabezpieczeniu społecznym w zakresie określonym przez zamawiającego na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 7 ustawy.

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

1. Wymagania dotyczące **wydajności lub funkcjonalności**, w tym **wymagania środowiskowe** - pod warunkiem że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a zamawiającemu udzielenie zamówienia;
2. Odniesienie do **norm**, europejskich **ocen technicznych**, wspólnych **specyfikacji technicznych**, innych **systemów referencji technicznych** ustanowionych przez europejskie organizacje normalizacyjne;
3. Odniesienie do norm, europejskich ocen technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, innych systemów referencji technicznych oraz wymagania dotyczące wydajności lub funkcjonalności w zakresie wybranych cech
4. Wymagania dotyczące wydajności lub funkcjonalności i odniesienie do norm, europejskich ocen technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, innych systemów referencji technicznych stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

W przypadku **zamówień na roboty budowlane** zamawiający może wymagać w szczególności:

- a) określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat,**
- b) certyfikatu zgodności lub deklaracji zgodności,**
- c) określonej wydajności, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym procedur dotyczących zapewnienia jakości,**
- d) określonej terminologii, symboli, testów i metod testowania,**
- e) określonego opakowania i oznakowania,**
- f) instrukcji użytkowania,**
- g) procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych,**
- h) dodatkowych badań i testów przeprowadzonych przez jednostki autoryzowane w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. z 2016 r. poz. 542),**
- i) określonych zasad dotyczących projektowania i kosztorysowania,**
- j) warunków testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych,**
- k) metod i technik budowy,**
- l) wszelkich pozostałych warunków technicznych.**

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

W przypadku zamówień na dostawy lub usługi, zamawiający może wymagać w szczególności:

- a) posiadania przez dostawę lub usługę **określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat lub określonego opakowania i oznakowania**
- b) **określonych poziomów jakości,**
- c) **określonej wydajności,** przeznaczenia produktu, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym wymagań odnoszących się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany,
- d) **procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności.**

OZNAKOWANIE

W przypadku **zamówień o szczególnych cechach**, zamawiający może wskazać w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia określone oznakowanie, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- wymagania dotyczące oznakowania dotyczą wyłącznie kryteriów, które są **związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem tego zamówienia;**
- wymagania dotyczące oznakowania są **oparte na obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych kryteriach;**
- warunki przyznawania oznakowania są **przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty**, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- oznakowania są **dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;**
- wymagania dotyczące oznakowania są **określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o oznakowanie nie może wywierać decydującego wpływu.**

OZNAKOWANIE

W przypadku gdy zamawiający nie wymaga, aby roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniały wszystkie wymagania dotyczące oznakowania, wskazuje poszczególne wymagania dotyczące oznakowania.

Jeżeli dane oznakowanie (...) zawiera również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia, zamawiający nie może żądać tego oznakowania, może jednak opisać przedmiot zamówienia przez odesłanie do tych wymagań oznakowania lub, w razie potrzeby, do tych jego części, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

Jeżeli wymagane jest przedstawienie określonego oznakowania, zamawiający akceptuje wszystkie oznakowania, potwierdzające, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymagania.

OZNAKOWANIE

W przypadku, gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać określonego przez zamawiającego oznakowania lub oznakowania równoważnego, w terminie wyznaczonym przez zamawiającego, zamawiający akceptuje **inne odpowiednie środki dowodowe, w szczególności dokumentację techniczną producenta**, o ile dany wykonawca udowodni, że roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają zostać przez niego wykonane, spełniają wymagania określonego oznakowania lub określone wymagania wskazane przez zamawiającego.

WERYFIKACJA SPEŁNIANIA PRZEZ OFEROWANE PRODUKTY, USŁUGI I ROBOTY BUDOWLANE WYMAGAŃ ZAMAWIAJĄCEGO

Dokumenty potwierdzające, że oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego:

- certyfi­kat wy­dany przez jed­nostkę ocenia­jącą zgod­ność lub sprawoz­danie z badań** prze­pro­wadzo­nych przez tę jed­nostkę,
- zaświadczenie nie­zależ­nego pod­miotu uprawnio­nego do kontroli jako­ści** pot­wier­dza­jące, że do­star­cza­ne pro­dukty od­po­wia­dają okre­ślonym normom lub spe­cy­fi­ka­cjom tech­nicz­nym;
- zaświadczenie nie­zależ­nego pod­miotu zaj­mu­ją­ce­go się po­świadcza­ni­em spe­łnie­nia przez wy­konaw­cę wy­mogów okre­ślonych sys­temów lub norm zarząd­zania śro­do­wiskowego**, je­żeli za­mawia­jący wska­zuje śro­dki zarząd­zania śro­do­wiskowego, które wy­konawca bę­dzie stosował pod­czas wy­konywania za­mówienia pub­licznego, odwo­łu­jąc się do unij­nego sys­temu zarząd­zania śro­do­wiskiem i au­dytu (EMAS) lub do in­nych norm zarząd­zania śro­do­wiskowego opar­tych na od­po­wie­d­nich normach eu­ro­pejskich lub międ­zynarodowych op­ra­cowanych przez ak­re­dy­to­wane jed­nostki.

WERYFIKACJA SPEŁNIANIA PRZEZ OFEROWANE PRODUKTY, USŁUGI I ROBOTY BUDOWLANE WYMAGAŃ ZAMAWIAJĄCEGO

- ❑ Obowiązek akceptacji certyfikatów wydanych przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.
- ❑ Obowiązek akceptacji innych środków dowodowych (w szczególności **dokumentacji technicznej producenta**) - w przypadku braku dostępu do certyfikatów lub sprawozdań z badań, braku możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie (**o ile ten brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy**), oraz pod warunkiem udowodnienia, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia.

KRYTERIA OCENY OFERT

Kryteriami oceny ofert są **cena lub koszt** albo **cena lub koszt i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia**, w szczególności:

- jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne,
- aspekty środowiskowe, w tym efektywność energetyczna przedmiotu zamówienia,**
- aspekty innowacyjne,
- organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia;**
- serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

KRYTERIA OCENY OFERT

Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.

KRYTERIA OCENY OFERT

Art. 91 ust. 2a

Zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ich związki, **kryterium ceny mogą zastosować jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, jeżeli określą w opisie przedmiotu zamówienia standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykażą w załączniku do protokołu w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia (wyjątek: tryby zapytanie o cenę i licytacja elektronicznej).**

Art. 91 ust. 2c

Kryteria oceny ofert są związane z przedmiotem zamówienia, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, we wszystkich aspektach oraz w odniesieniu do poszczególnych etapów ich cyklu życia, w tym procesie produkcji, dostarczania lub wprowadzania na rynek, nawet jeżeli nie są istotną cechą przedmiotu zamówienia.

KRYTERIA OCENY OFERT – KRYTERIUM KOSZTU

Art. 91 ust. 3b i 3c

Kryterium kosztu można określić z wykorzystaniem **RACHUNKU KOSZTÓW CYKLU ŻYCIA**.

Rachunek kosztów cyklu życia może obejmować w szczególności koszty:

- 1) **koszty poniesione przez zamawiającego lub innych użytkowników** związane z:
 - a) nabyciem,
 - b) użytkowaniem, w szczególności zużycie energii i innych zasobów,
 - c) utrzymaniem,
 - d) wycofaniem z eksploatacji, w szczególności koszty zbierania i recyklingu;
- 2) **przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związane z cyklem życia produktu, usługi lub robót budowlanych** dotyczące emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne związane z łagodzeniem zmian klimatu, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować.

KRYTERIA OCENY OFERT – KRYTERIUM KOSZTU

Art. 91 ust. 3d

W przypadku gdy zamawiający szacuje koszty z wykorzystaniem podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia przedmiotu zamówienia, określa w specyfikacji istotnych warunków zamówienia **dane**, które powinni przedstawić wykonawcy, oraz **metodę, którą zastosuje do określenia kosztów cyklu życia** na podstawie tych danych.

Art. 91 ust. 7a

Metoda określenia kosztów przypisywanych ekologicznym efektom zewnętrznym spełnia łącznie następujące warunki:

- oparta jest na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych;
- dostępna jest dla wszystkich zainteresowanych stron;
- dostarczenie danych przez wykonawców działających z należytą starannością nie jest nadmierne uciążliwe, także dla wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub innych umów międzynarodowych, których stroną jest Unia Europejska.

KRYTERIA OCENY OFERT – KRYTERIUM KOSZTU

Art. 91 ust. 7b

W przypadku gdy na mocy przepisów unijnych, wymienionych w załączniku XIII do dyrektywy 2014/24/UE lub w załączniku XV do dyrektywy 2014/25/UE, wspólna metoda kalkulacji kosztów cyklu życia jest obowiązkowa, do oszacowania tych kosztów stosuje się tę metodę.

Art. 91 ust. 7c

Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, metodę kalkulacji kosztów cyklu życia - budynków oraz sposób przedstawiania informacji o tych kosztach, kierując się potrzebą zapewnienia ujednolicenia i wiarygodności tych kalkulacji.

WYMAGANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZAMÓWIENIA

Zamawiający może określić w opisie przedmiotu zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty gospodarcze, **środowiskowe**, społeczne, związane z innowacyjnością lub zatrudnieniem (...)

SYSTEMY I NORMY ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1126) (wydanym na podstawie art. 25 ust. 2 Pzp)

- § 2.4. W celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej zamawiający może żądać następujących dokumentów:

wykazu środków zarządzania środowiskowego, które wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego;

- § 13.1. W celu potwierdzenia, że oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego, zamawiający może żądać w szczególności:

zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, jeżeli zamawiający wskazuje środki zarządzania środowiskowego, które wykonawca będzie stosował podczas wykonywania zamówienia publicznego, odwołując się do unijnego systemu zarządzania środowiskiem i audytu (EMAS) lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych opracowanych przez akredytowane jednostki.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

